

Římští vojáci na bitevním poli

Aleš Mučka

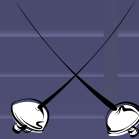
Co je to bitva?

- Bitva je vojenské střetnutí mezi dvěma nebo více stranami, které je ohraničeno svým cílem, časem a prostorem. Většinou k ní dochází za války.
- Bitvy se nejčastěji dělí na pozemní, námořní, letecké a kombinované (spojení předchozích tří typů)
- Jak ale přesně určit, zda se jedná o bitvu nebo ne?

Bitva u Carinishe? (léto 1601)

■ Klan MacDonaldů ze Sleatu

- Donald MacDonald
- Síly: 15 mužů
- Ztráty: neznámé

■ Klan MacLeodů

- Donald MacLeod
- Síly: 40 mužů
- Ztráty: 38 padlých

Je to bitva?

- Záleží na postoji historika, který musí mít pro své tvrzení argumenty podpořené literaturou a prameny
- U pramenů je nutné vzít do úvahy, jestli počty padlých a jednotlivé operace během boje nejsou ovlivněny autorovým názorem (národností)
- U literatury je rovněž nutné se kriticky zaměřit především na autora (politika)

Válka v antickém Římě

Antická bitva

- Na bitevních polích antického světa docházelo především k boji muže proti muži (boj na délku paže)
- Římští vojáci díky svým helmám viděli jen úzký prostor před sebou, a proto bojovali jen s nepřítelem, kterému viděli bělmo očí
- Boj byl psychicky extrémně namáhavý prožitek a jen pověstná římská disciplína udržovala pěšáky na bojišti

Bitevní formace

- Římská armáda se proto začala na bitevním poli organizovat do bojových útvarů, aby byli její vojáci efektivněji využiti
- Když se přestala používat tradiční řecká falanga, byla armáda rozdělena do legií, které se členily na manipuly a centurie a později také na kohorty
- Vojáci měli standardizovanou výzbroj, kterou se naučili dokonale používat

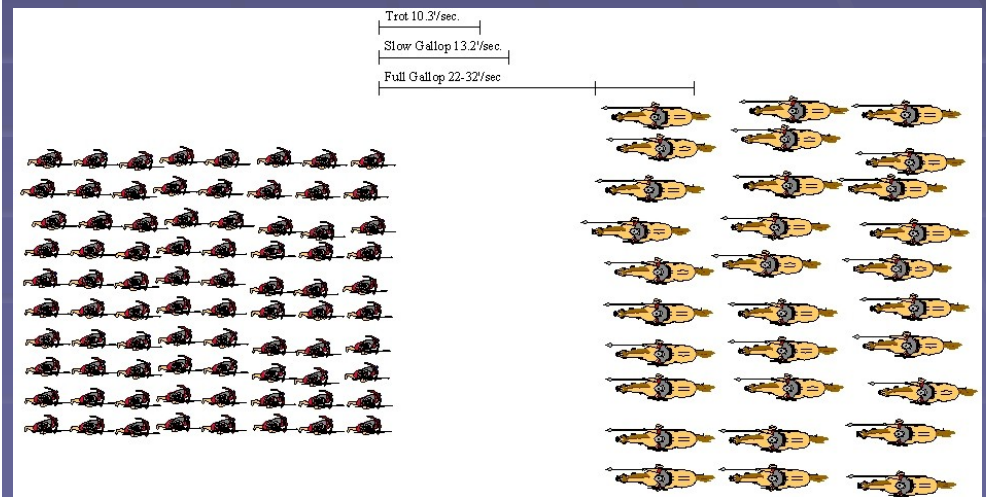
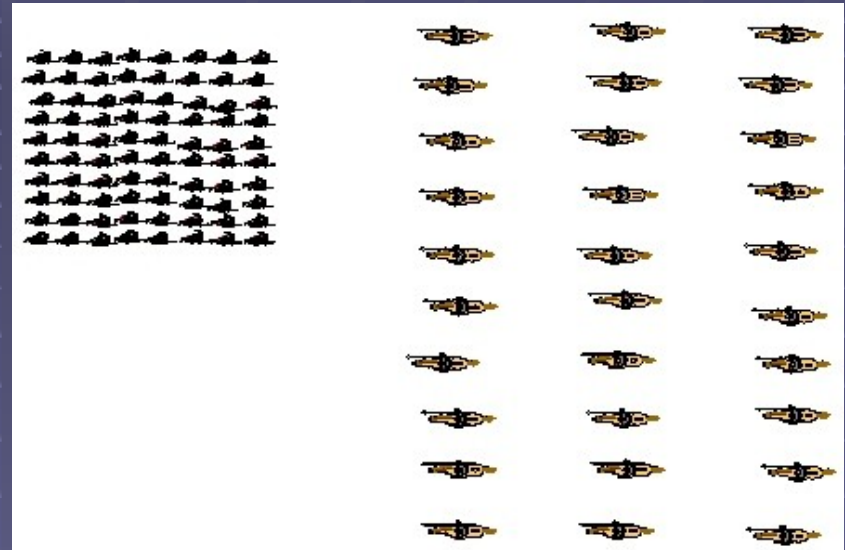
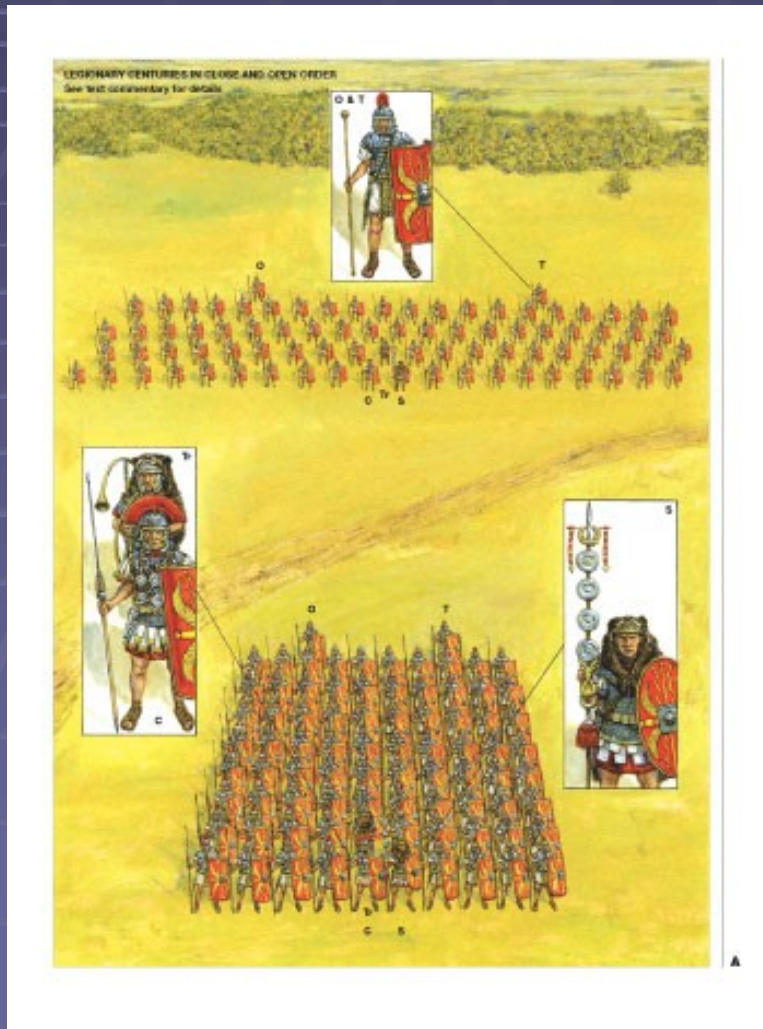
Kdo velel na bojišti?

- Během boje muže proti muži již předním řadám armády neveleli legáti nebo generálové, protože nemohli se svými vojáky komunikovat
- O situaci rozhodovali centurioni, kteří mohli dostávat různé signály vlajkami nebo trubkami a podle nich řídit své muže
- Pro větší flexibilitu jednotek používali Římané konkrétní bojové formace

Šiky pěchoty a kavalerie

Sevřené a otevřené šiky

Bojové formace Římské pěchoty

Struktura římské legie

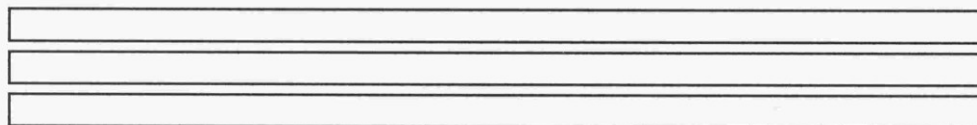

THE PHALANX LEGION

5 Turma – arranged in 10 files and 3 ranks

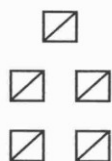

5 Turma – arranged in 10 files and 3 ranks

Skirmishers (4th & 5th class) would precede the:
 Principes (2 ranks 500 files)
 Hastati (2 ranks 500 files)
 Triarii (2 ranks 500 files)

THE MANIPULAR LEGION

5 Turma of cavalry each arranged in 10 files and 3 ranks

5 Turma of cavalry each arranged in 10 files and 3 ranks

1200 Hastati (using Pila) - each century 20 files and 3 ranks

1200 Principes (using Pila) - each century 20 files and 3 ranks

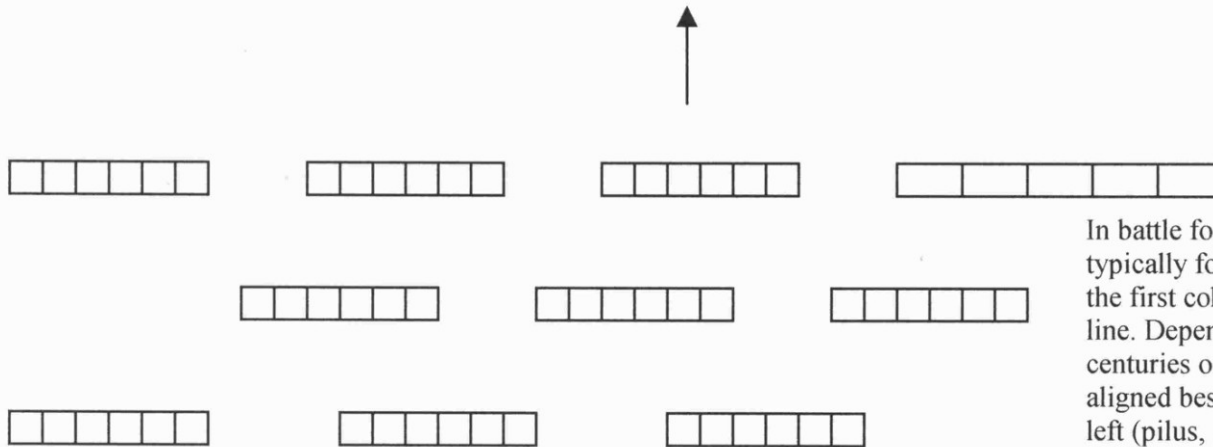
600 Triarii (using Hastae) in 10 files and 6 ranks

Velites (after withdrawal from skirmishing)

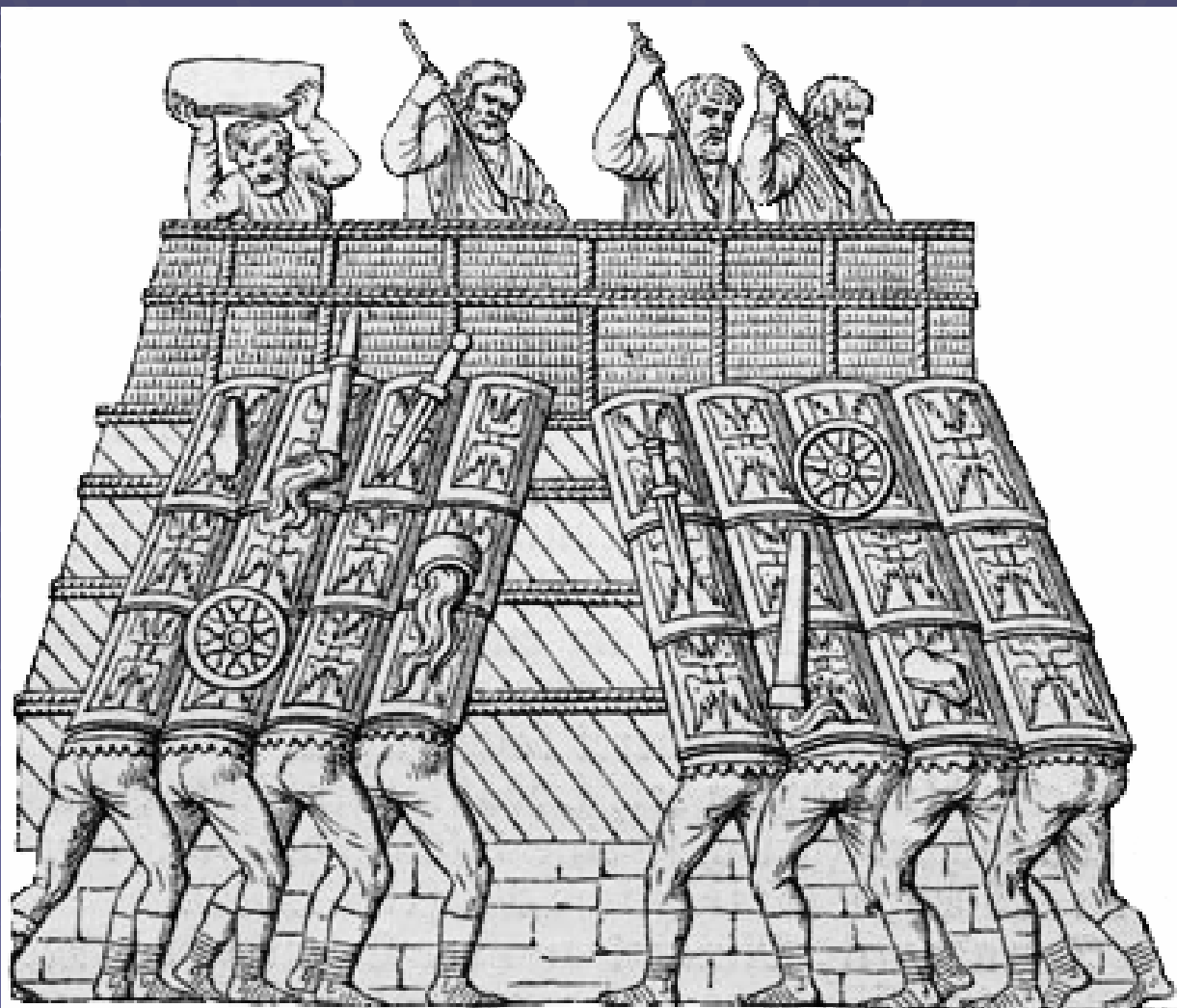
Mariova legie

THE COHORTAL LEGION

In battle formation the cohorts would typically form up from right to left with the first cohort to the far right of the first line. Depending on the situation, the two centuries of each maniple would be aligned beside one another from right to left (pilus, principes, then hastati).

Bojové formace římských jednotek

Schildbach (Testudo). Relief der Antoninsäule in Rom.

Seznam formací

Bojové linie

- Simplex acies
- Duplex acies
- Trilex acies
- Quadruplex acies

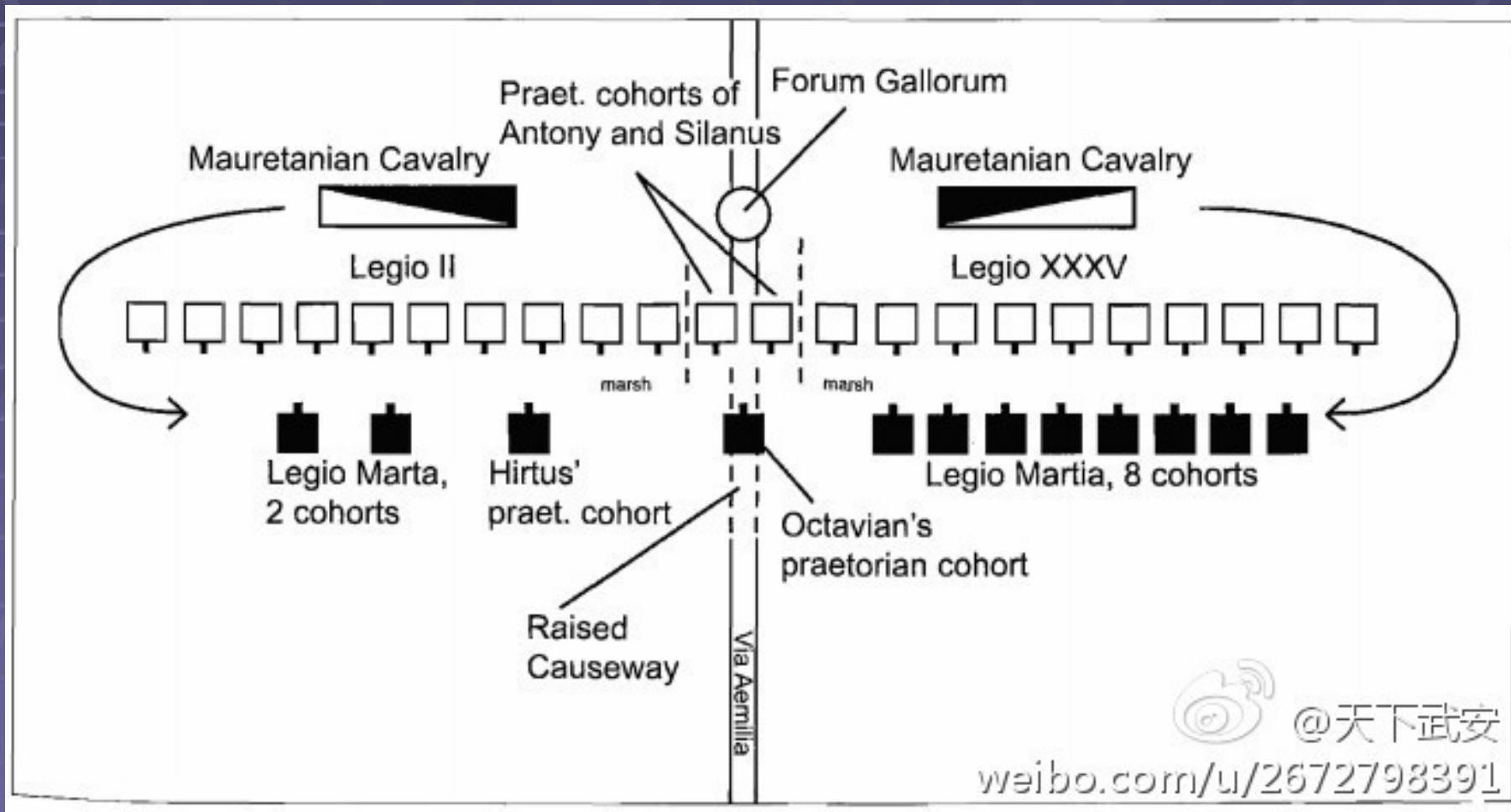
Bojové formace

- Agmen quadratum
- Cuneus a „Kančí hlava“
- Orbis
- Testudo (želva)
- Záškodnické útoky a potyčky

Bojové linie

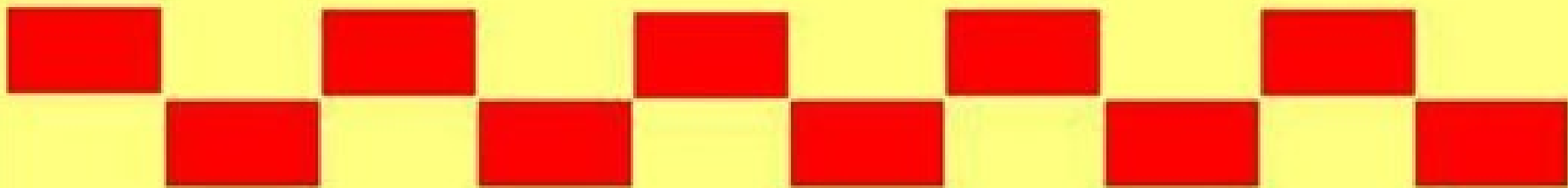

Simplex acies

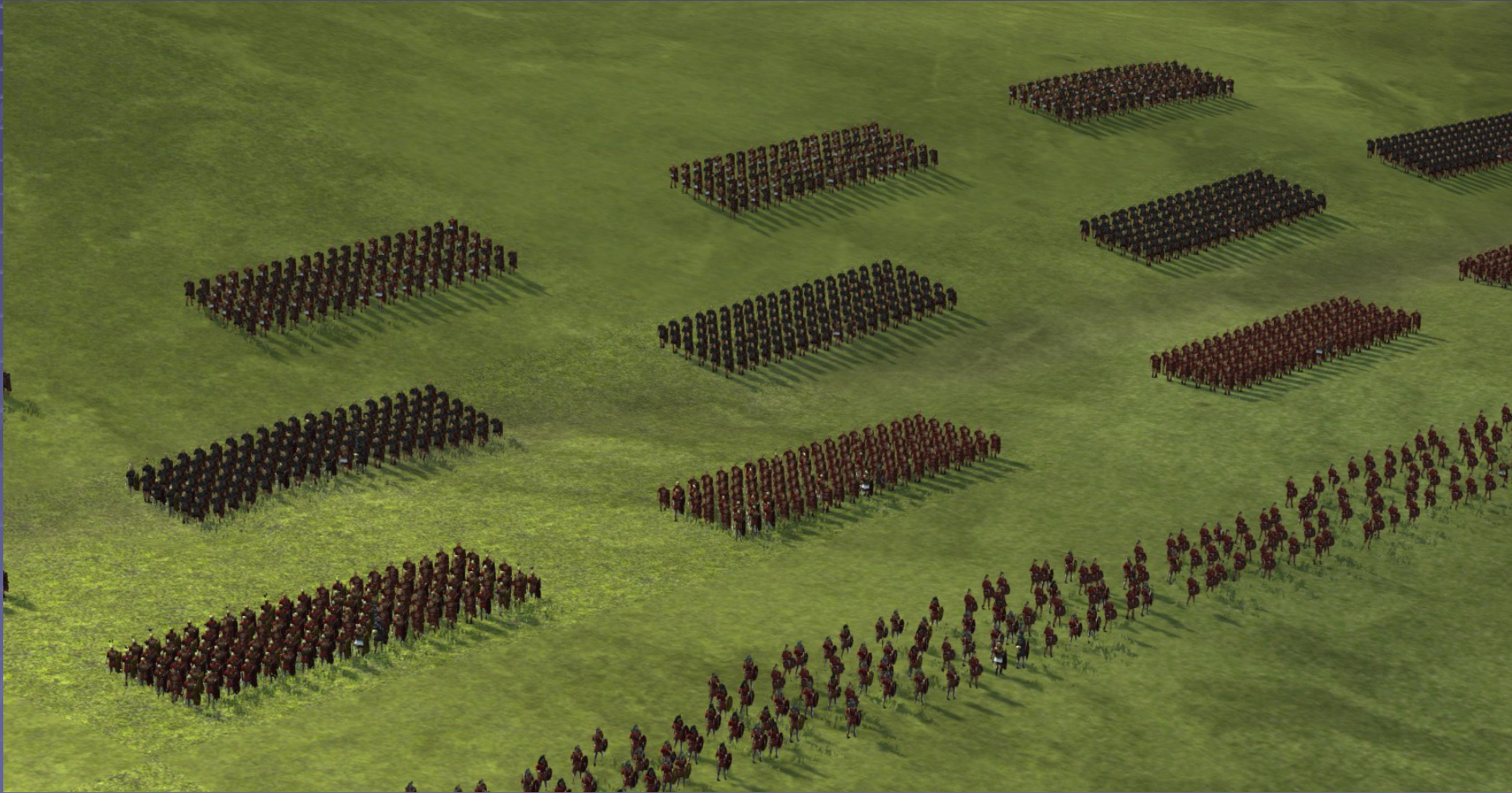

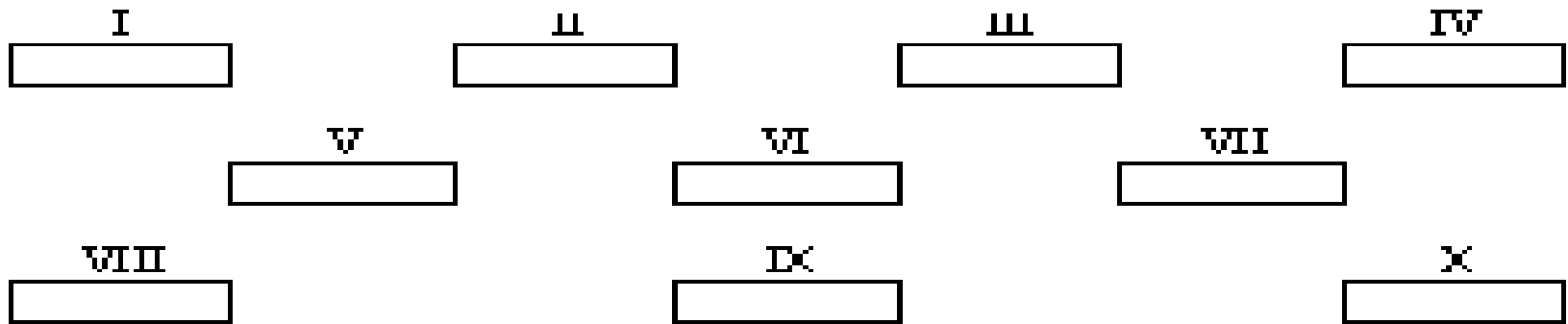
Duplex acies

ACIES DUPLEX
(szyk podwójny)

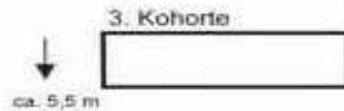

Triplex acies

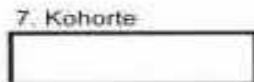
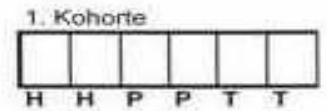
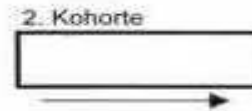

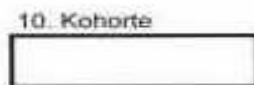
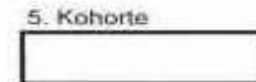
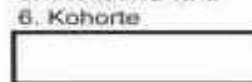
Sechs Glieder

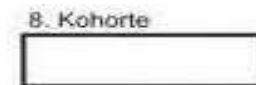
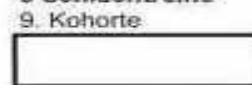
1. Schlachtreihe

2. Schlachtreihe

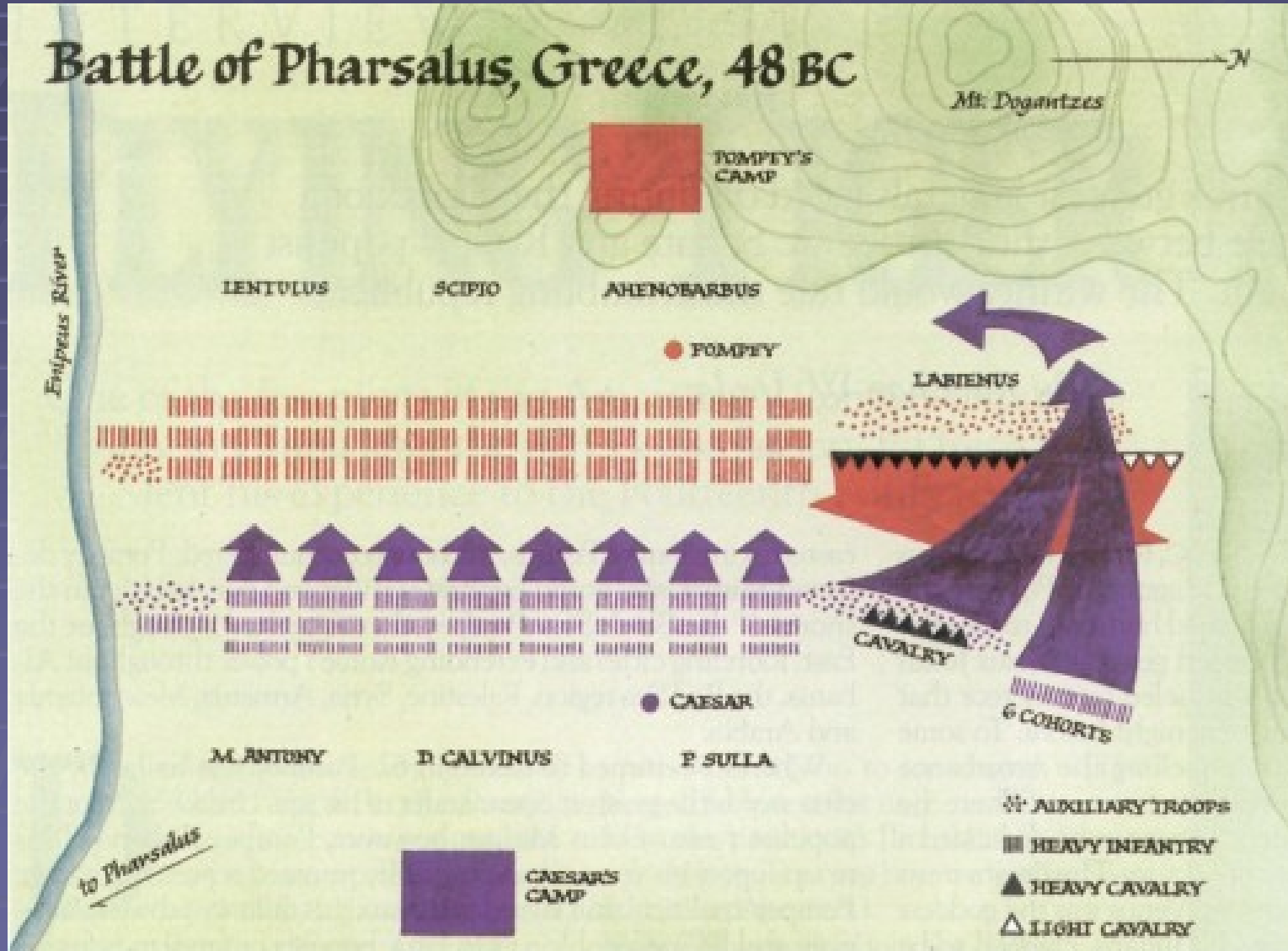

3 Schlachtreihe

H = Hastati
P = Principes
T = Triarii

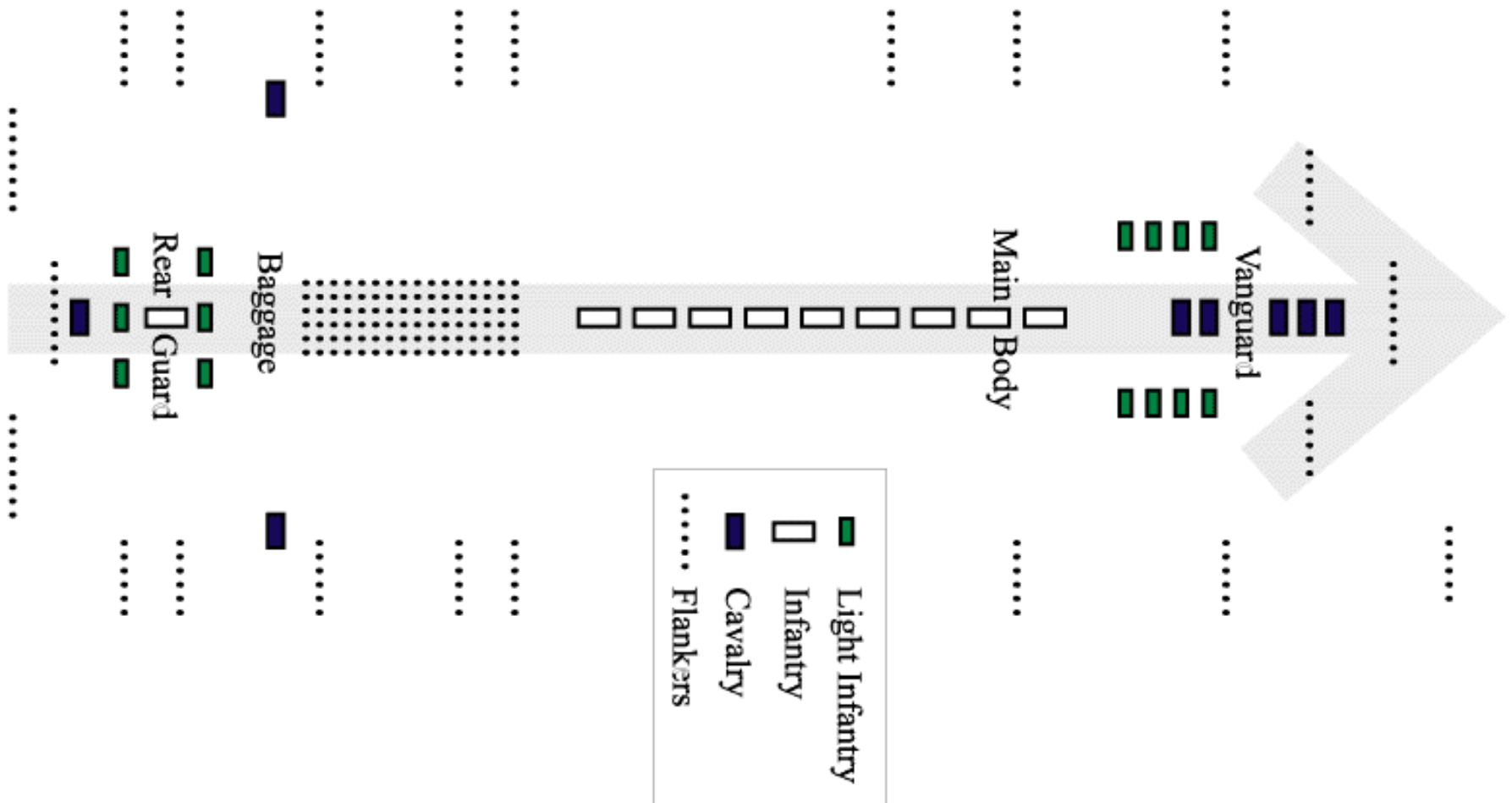
Quadruplex acies

Bojové formace

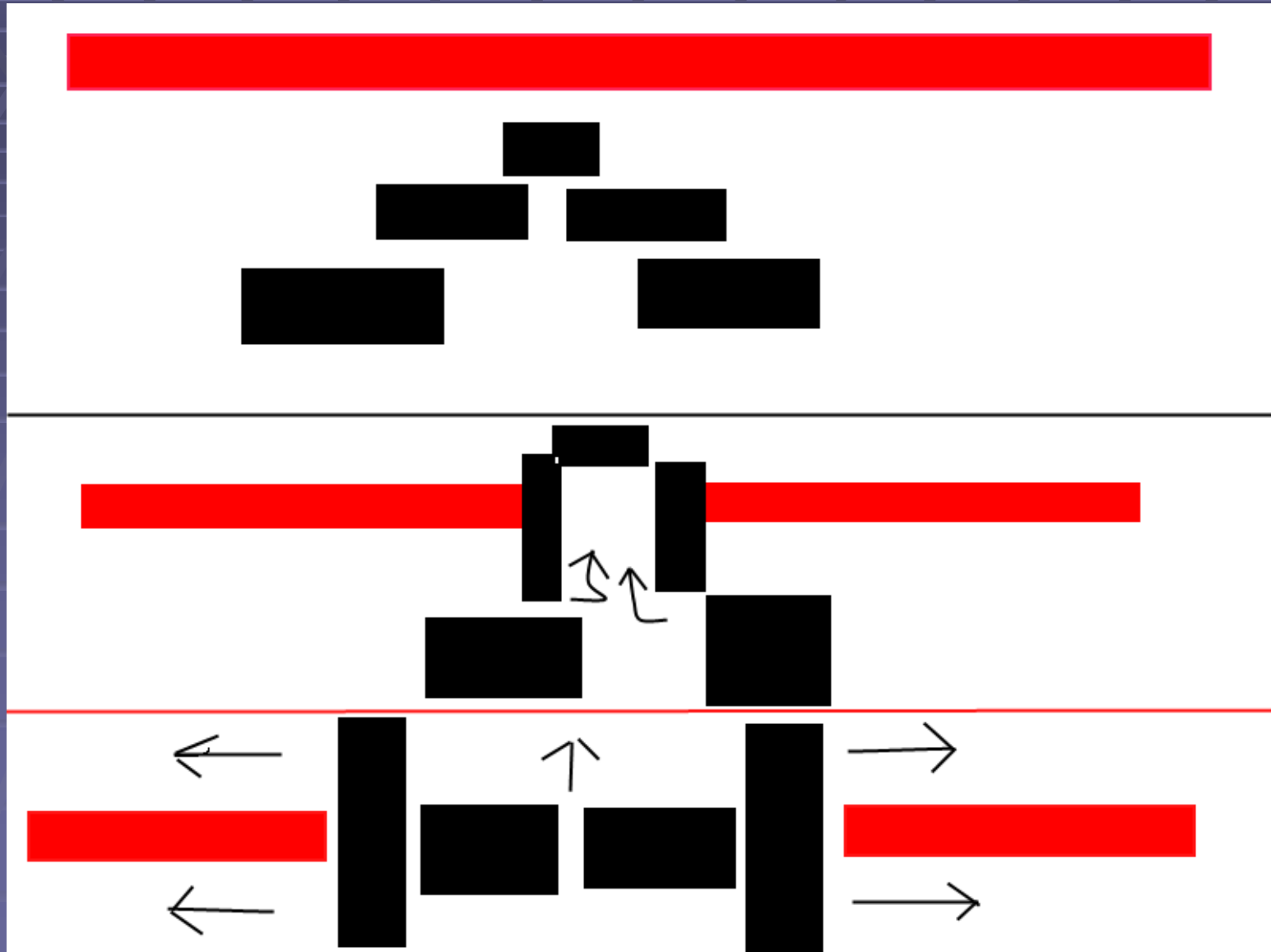
Pochodová formace legie

Agmen quadratum

Cuneus a „Kančí hlava“

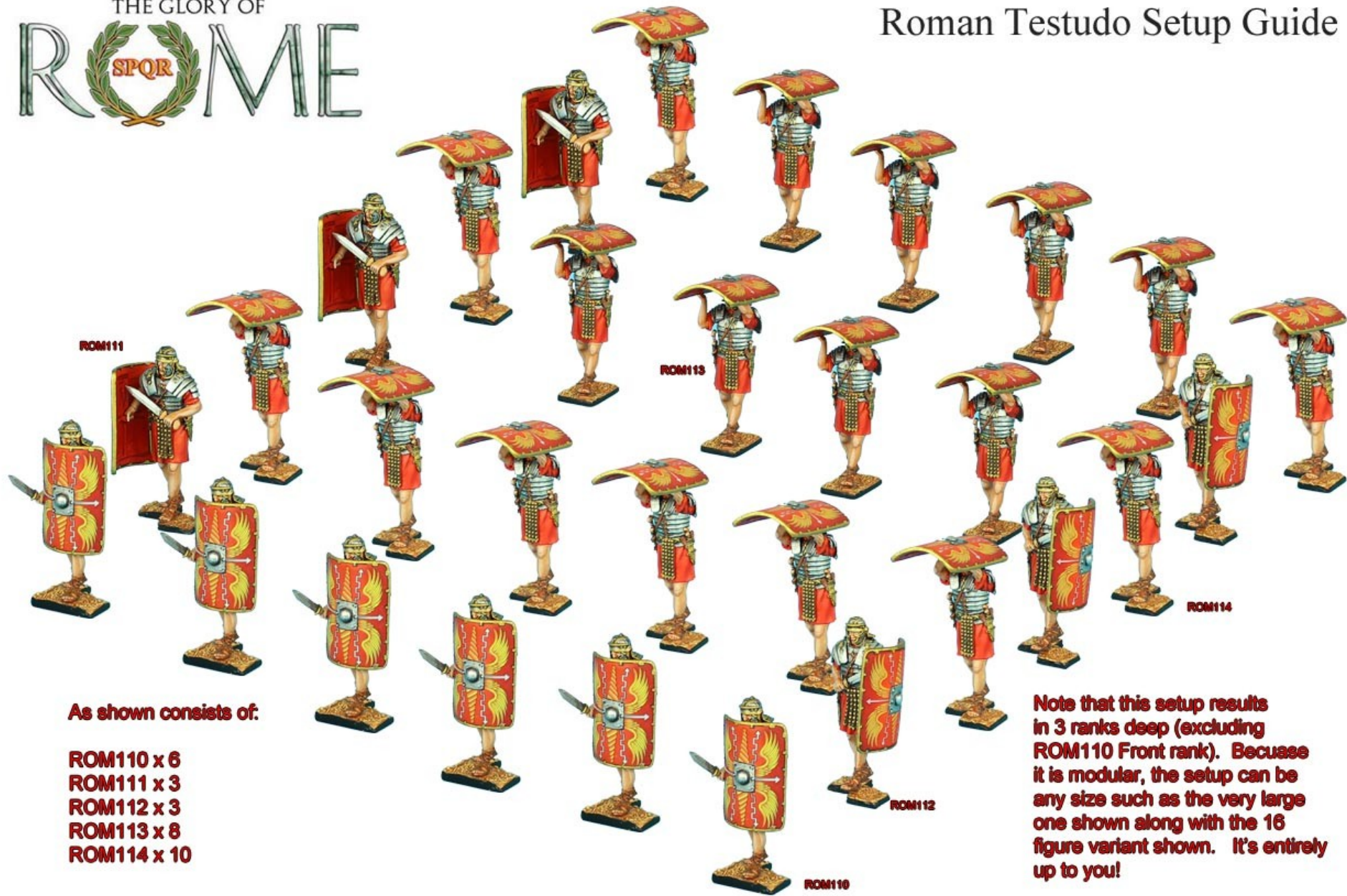
Orbis

Testudo (želva)

As shown consists of:

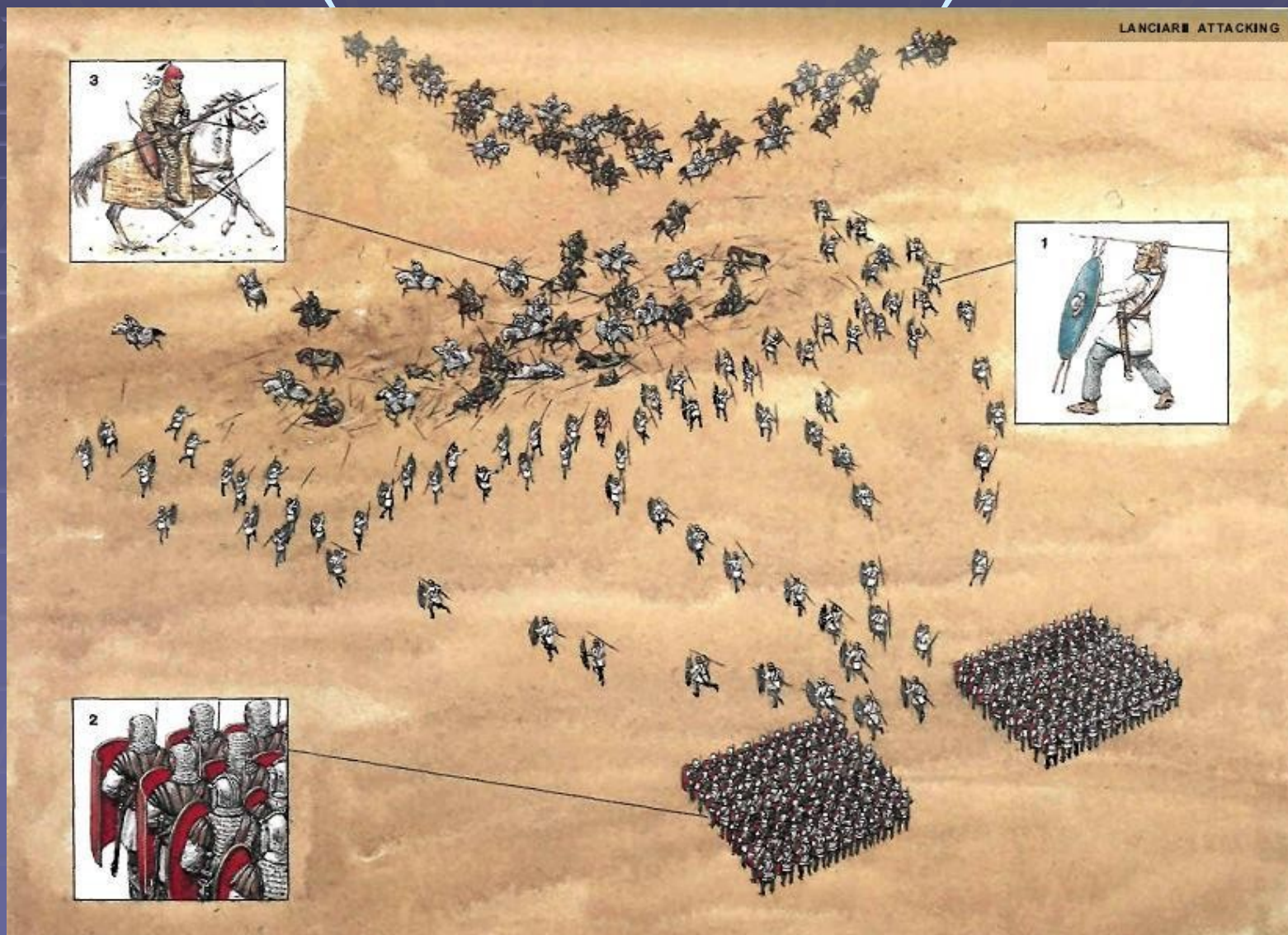
- ROM110 x 6**
- ROM111 x 3**
- ROM112 x 3**
- ROM113 x 8**
- ROM114 x 10**

Note that this setup results in 3 ranks deep (excluding ROM110 Front rank). Because it is modular, the setup can be any size such as the very large one shown along with the 16 figure variant shown. It's entirely up to you!

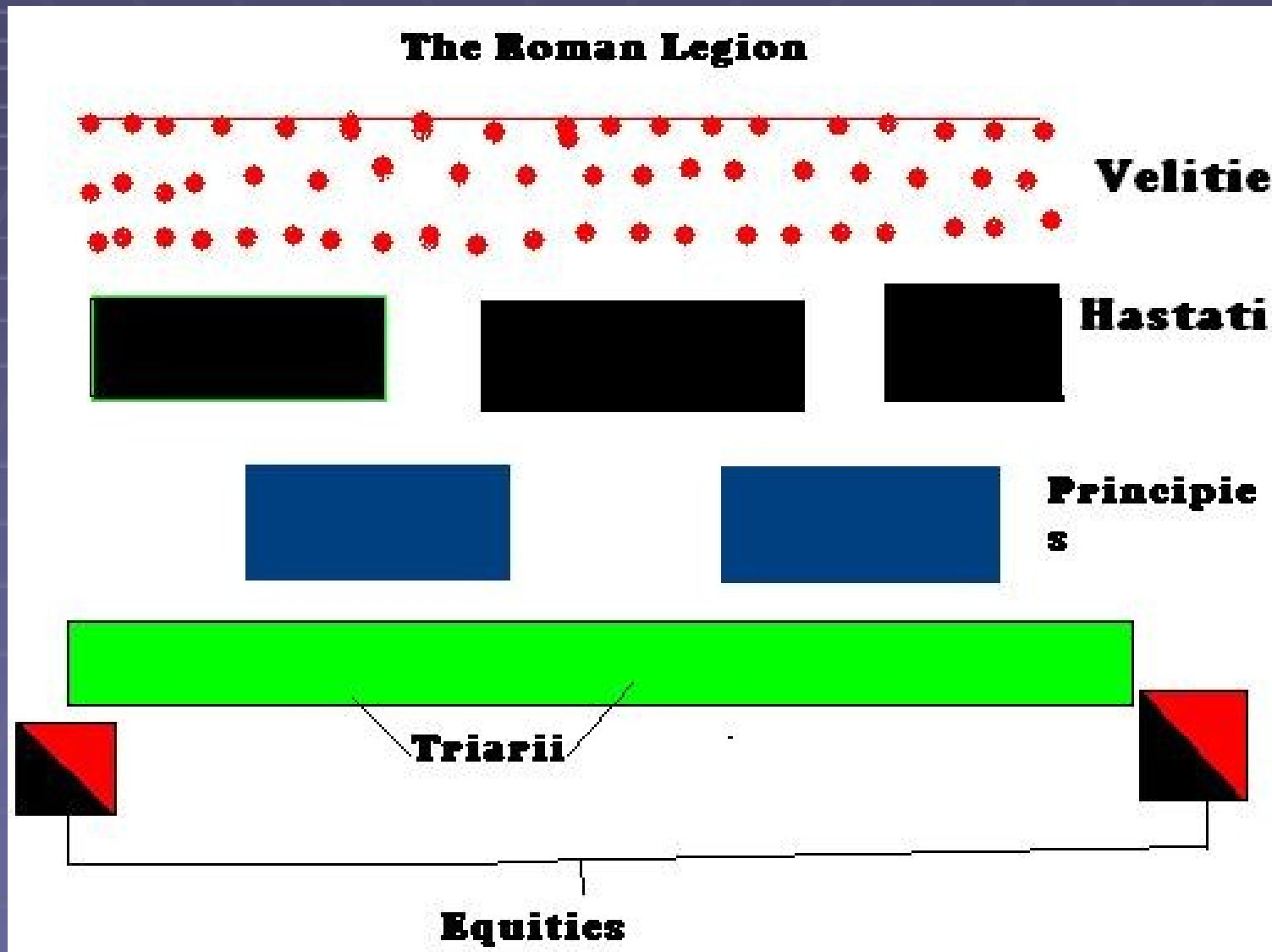
Fulcum (inovovaný testudo)

Záškodnické útoky a potyčky (velites a auxilia)

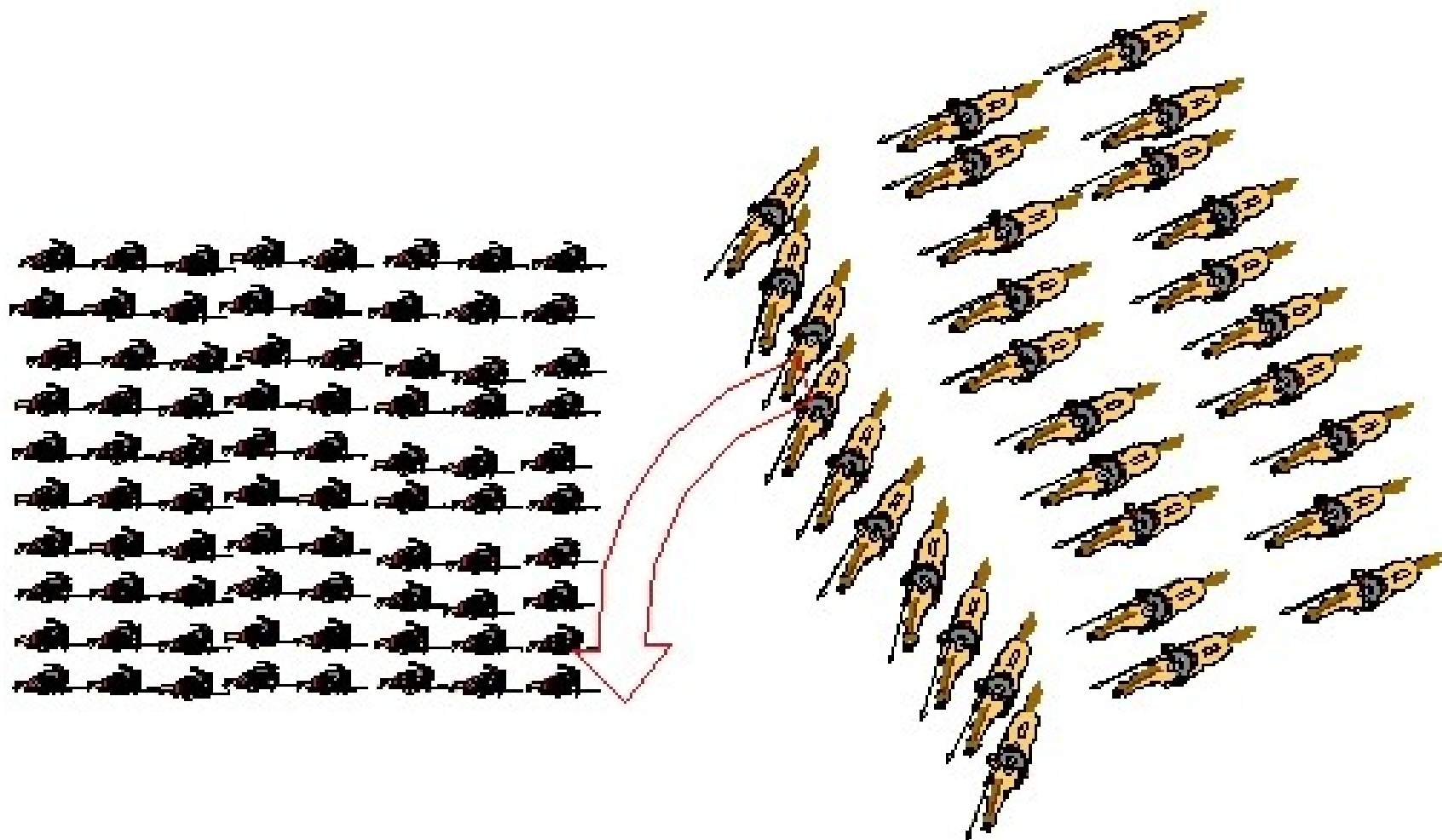
Pozice v bojové formaci legie

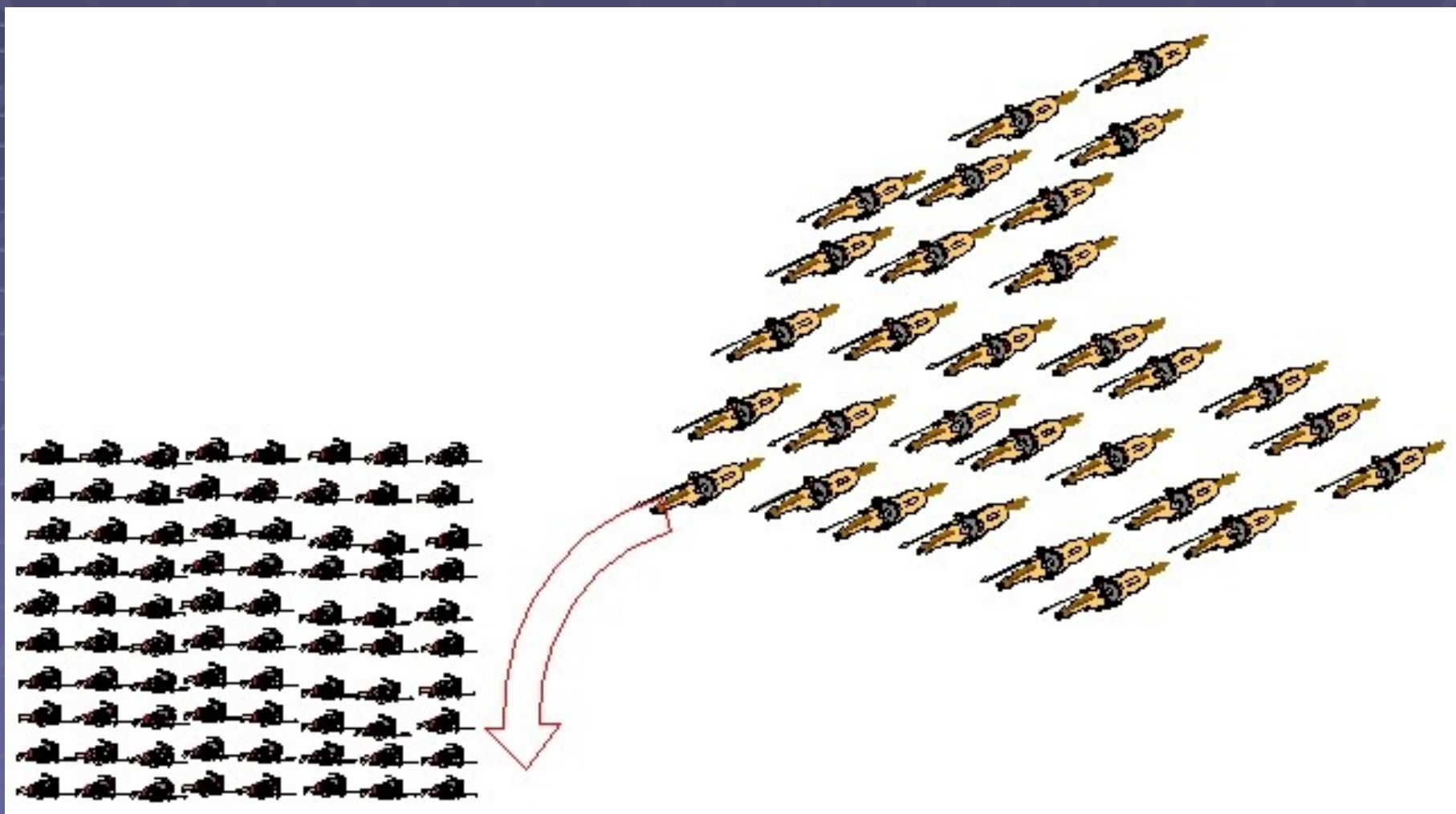
Bojové formace kavalerie

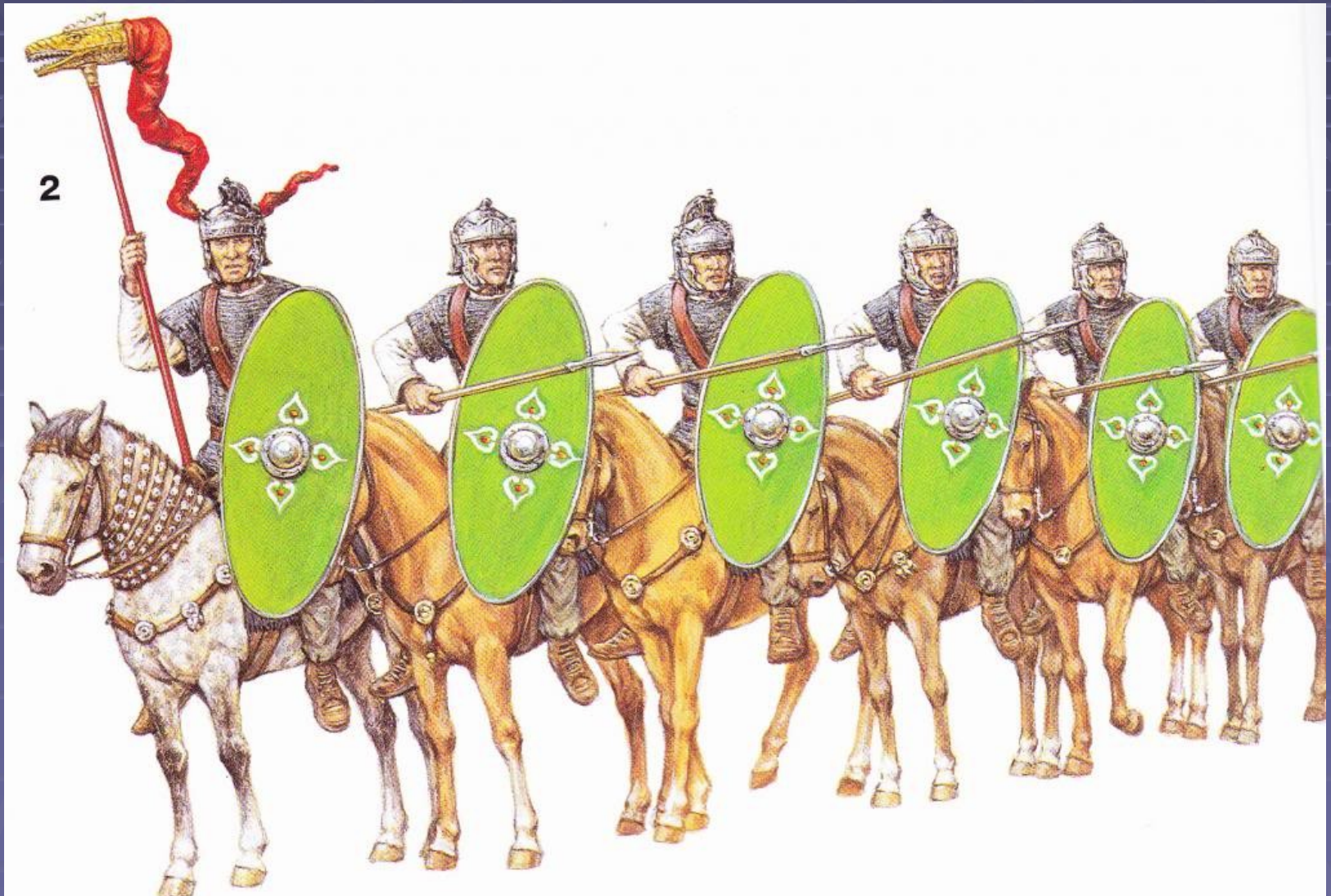
Klasický křídelní útok jízdy

Křídelní útok jezdeckého klínu

Jezdecké testudo

Význam bojových formací

- Schopnost římských vojáků bojovat ve formacích umožnila Římanům vybudovat největší říši antického světa
- Boj v sevřených šicích nebyl ale vhodný pro některé typy terénu – především pro lesy a bažiny
- Omezené využití římské pěchoty nutilo velitele vytvářet pro speciální úkoly jednotky z řad spojenců (barbarizace)

For Caesars sake!
I said Testudo Formation,
not Tuxedo Formation!!!

Děkuji za pozornost

Prostor pro dotazy